

Màster en Estudis de Cinema i Audiovisual Contemporanis

PLA DOCENT D'ASSIGNATURA

Títol de l'assignatura: Cruïlles Contemporànies entre Cinema, Televisió i Còmic

Codi de l'assignatura: 31152

Trimestre: Primer

Tipus: Optativa

Nombre de crèdits: 5 ECTS

Llengua o llengües de la docència: Castellà

Professor responsable: Dr. Ivan Pintor Iranzo

1. Presentació de l'assignatura

El cinema, el còmic o les sèries televisives no només són un reflex dels canvis socials i culturals, sinó que també són un dels motors d'aquestes transformacions. Partint sempre de l'apropament concret a les pel·lícules, còmics, videojocs i peces televisives mitjançant visionats, es farà una exploració de l'imaginari postmodern dels nous formats audiovisuals en relació amb els àmbits expressius estudiats.

2. Competències que s'han d'assolir

L'objectiu del curs és fornir l'estudiant amb eines teòriques que permetin analitzar els diferents territoris de les formes expressives contemporànies, on conviuen poètiques particulars amb fenòmens de descentralització de la producció. Tot partint de l'interrogant en què pensen les imatges?, el curs tracta que les obres posin en relleu la seva dimensió estètica en el xoc significant amb altres obres. Sense ànim d'exhaustivitat, pel·lícules, còmics, videoclip, ficció televisiva i videojocs s'ofereixen a una anàlisi que permeti identificar constàncies, tendències i corrents narratius comuns. Davant d'una metodologia plural, les obres apareixen com a formes expressives i estètiques amb determinats trets de posada en escena, però també amb la seva dimensió de símptomes de l'estat contemporani de la imatge i el relat.

3. Continguts

Programa

Tema 1

Marges, passatges i contrahistòries. Teories de la postmodernitat i imaginari postmodern.

Tema 2

La nimfa adormida. De les relectures del classicisme a les imatges del desassossec: la tragèdia amagada; la segona oportunitat de l'heroi; la causalitat absent i els somnis dels morts.

Tema 3

Les imatges del no. La mort del fill i les traces perdudes de la modernitat: un temps sense Messies; cinema i còmic humanista; ombres del cinema mut; paraula i utopia.

Tema 4

El temps plural i les poètiques barroques. Gèneres i manierismes: coreografies i faules mitològiques; la pintura sobre la pantalla; malsons orientals; dins la ment de l'assassí; el vel de les aparences.

Tema 5

Les ficcions del "jo" i les noves formes del documental: en primera persona; la desintegració del jo; masculí/femení; la imatge-nòmada; fronteres; el docu-diari.

Tema 6

La transparència del mal. Esferes i retícules: la suburbanització de l'esfera pública; el gran "altre" i les imatges de la conspiració; l'art del naufragi; arcàdies i replicants.

Tema 7

La imatge-instal·lació: pantalles de videojoc; el còmic i la nimfa florentina; la memòria de l'aigua; cultures líquides a la terra erma; història(es) del cinema; convergència d'imaginariis.

4. Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es farà seguint dos punts bàsics: la participació de l'alumne a classe i la presentació d'un treball escrit en el qual es mostri un apropament estètic a les cruïlles entre cinema, còmic, televisió, literatura i videojoc.

5. Bibliografia i recursos didàctics

5.1. Bibliografia bàsica

AGAMBEN, Giorgio. *Profanaciones*. Barcelona: Anagrama, 2005.

AUMONT, Jacques. *À quoi pensent les films*. Séguier, 1997.

DELEUZE, Gilles. *La imagen-tiempo. Estudios sobre Cine 2*. Barcelona: Paidós, 1987.

— *La imagen-movimiento. Estudios sobre Cine 1*. Barcelona: Paidós, 1994.

DIDI-HUBERMAN, Georges. *Ante el tiempo. Historia del arte y anacronismo de las imágenes*. Córdoba, Buenos Aires: Adriana Hidalgo Editora, 2005.

FONT, Domènec. *Paisajes de la modernidad. Cine Europeo 1960-1980*. Barcelona: Paidós, 2002.

FREZZA, Gino. *La macchina del mito tra film e fumetti*. Florència: la Nuova Italia Editrice, 1995.

GODARD, Jean-Luc. *Histoire(s) du cinéma*. París: Gallimard, 1998.

ZIZEK, Slavoj. *Mirando al sesgo*. Buenos Aires: Paidós, 2000.

5.2. Bibliografia complementària

AGAMBEN, Giorgio. *Stanze. La parola e il fantasma nella cultura occidentale*. Einaudi, 2006.

AGAMBEN, Giorgio. *Ninfe*. Torí: Bollati Boringhieri, 2007.

AGAMBEN, Giorgio. *Il tempo che resta*. Torí: Bollati Boringhieri, 2000.

ANTICH, Xavier. "Estratègies de la desconstrucció: pensar l'art des dels marges". A: *Papers d'Art*, núm. 75, 1998.

— "La dissonància, el signe d'allò modern: entorn de l'estètica musical d'Adorno". A: *Transversal*, núm. 8.

— "L'opacitat dels mitjans de comunicació i la crítica d'art". A: *Papers d'Art*, núm. 77.

ANTICH, Xavier i d'altres. *L'art a finals del segle xx*. Girona: Servei de Publicacions de la Universitat de Girona. Ajuntament de Girona, 2002. [D'Humanitats; 14].

BEAU, Frank; DUBOIS, P.; LEBLANC, Gerard. *Cinema et dernières technologies*. París-Brussel·les: De Boeck Université, 1998.

BEAUVAIS, Yann; BOUHOURS, Jean-Michel. *Le je filmé*. París: Centre Georges Pompidou, 1995.

CLIFFORD, James. *Dilemas de la cultura: antropología, literatura y arte en la perspectiva posmoderna*. Barcelona: Gedisa, 1995.

DIDI-HUBERMAN, Georges. *L'Image survivante. Histoire de l'art et temps des fantômes*. París: Minuit, 2002.

HARVEY, David. *The Condition of Postmodernity: An Enquire into the Origins of Cultural Change*. Oxford: Blackwell, 1989. [N'hi ha traducció al castellà a Buenos Aires: Amorrortu, 1998].

JAMESON, Fredric. *La estética geopolítica: cine y espacio en el sistema mundial*. Barcelona: Paidós, 1995.

JOUSSE, Thierry. *Pendant les travaux, le cinema reste ouvert*. París: Cahiers du cinéma, 2003.

LANCEROS, Patxi. *Verdades frágiles, mentiras útiles*. Hiria: Alegia, 2000.

— *La modernidad cansada y otras fatigas*. Madrid: Biblioteca Nueva, 2006.

MAFFESOLI, Michel. *El instante eterno. El retorno de lo trágico en las sociedades posmodernas*. Buenos Aires: Paidós, 2001.

SIEREK, KARL. *Images oiseaux: Aby Warburg et la théorie de la culture, entre cinéma, photographie et image numérique*. París: Klincksiek, 2007.

ZIZEK, Slavoj. *Organs without bodies. On Deleuze consequences*. Nova York: Routledge, 2001.

ZIZEK, Slavoj. *Las metástasis del goce*. Buenos Aires: Paidós, 2003.

ZIZEK, Slavoj. *Lacrimae rerum. Ensayos sobre cine moderno y ciberespacio*. Madrid: Debate, 2006.

5.3. Recursos didàctics

L'assignatura promou un contacte directe amb les imatges, de manera que es despleguen tots els recursos didàctics a l'abast d'una presentació a classe: muntatges audiovisuals de fragments de pel·lícules, sèries televisives, videoclips, simulacions de joc de videojocs; Power-Point amb presentacions expositives i fotogràfiques, dossiers de fotocòpies i, en termes didàctics més amplis, es fomenta una contínua participació de l'estudiant en relació amb aquestes imatges.

6. Metodologia

D'acord amb l'estructura de l'assignatura i els objectius que es persegueixen, la metodologia se centra a construir els discursos teòrics amb la màxima participació de l'estudiant i partint sempre d'exemples concrets. L'edificació d'una capacitat interpretativa respecte de les matèries estudiades i encaminada cap a una discussió filosòfico-estètica sempre parteix d'una dimensió pràctica i, de manera necessària, comparatista. És la dialèctica entre les imatges la que esdevé l'arrel de la reflexió, tot indagant en els mètodes iconològics de Warburg i en la disciplina post-heideggeriana d'Agamben, entre d'altres referents teòrics.

7. Programació d'activitats

El curs intenta, a més, fer partícip l'estudiant d'activitats directament vinculades a la vida cultural contemporània, des d'exposicions que eventualment puguin subratllar algunes de les qüestions tractades al curs com, naturalment, visionats de pel·lícules, lectures de textos destacats, revisions de pàgines web vinculades, etc. Es tracta, en definitiva, que el curs comporti sempre una dimensió de seminari i fomenti la participació activa dels estudiants.